Suomen Kihlakunnanulosottomiesten Yhdistys ry HE 71/2018 vp

18.09.2018

Eduskunnan lakivaliokunnalle

Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi ulosottokaaren muuttamisesta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 71/2018 vp)

Yleistä

Ulosoton rakenneuudistusta ei tule toteuttaa ehdotetussa muodossa. Esitys on perustuslain näkökulmasta kyseenalainen. Toteutuessaan uudistus heikentäisi vastaajien, ulosoton hakijoiden, ja henkilöstön asemaa sekä tulisi valtiolle taloudellisesti erittäin kalliiksi. Ulosoton toiminnallisuus ja tuloksellisuus heikkenisivät, mikä merkitsisi oikeusturvan vaarantumista nykyisestä.

Perustuslainmukaisuus

Perustuslain 21 §:n mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheetonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa sekä oikeus saada oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan koskeva päätös tuomioistuimen tai muun riippumattoman lainkäyttöelimen käsiteltäväksi.

Esitykseen sisältyvä täytäntöönpanon jakaminen merkitsee, että kaikki hakijat eivät pääse oikeuksiinsa viivytyksettä. Asiat tulevat täytäntöönpanoon perustäytäntöönpanon kautta, eikä perustäytäntöönpanossa ole käytettävissä kaikki täytäntöönpanon keinot ja osaaminen.

Vastaajien osalta heikennystä nykytilaan ja kansalaisten yhdenvertaisuuteen merkitsee myös asiointi-matkojen pidentyminen jopa satoihin kilometreihin, mikäli ennakkotiedot toimipaikkojen vähentämisestä pitävät paikkaansa.

Vaikutukset

Vaikutusten arviointi on suoritettu puutteellisesti. Esitetyt taloudelliset vaikutukset ja vaikutukset oikeusturvan tasoon eivät ole uskottavia.

Ulosottolaitos huolehtii kansalaisten oikeusturvasta ja tilittää vuosittain velkojille yli miljardi euroa. Suurimpana hyödyn saajana on valtio, joka kerää vuosittain lähes 500 miljoonaa euroa. Rakenne-uudistuksen toteutuessa esitetyssä muodossa valtion menetysten arvioidaan lähitulevaisuudessa olevan moninkertaiset tavoiteltuihin säästöihin nähden.

Ulosoton asianosaisten palvelu heikkenisi, kun täytäntöönpanon aikana asiaa voisi käsitellä useampi ulosottomies eikä asianosaisilla olisi mahdollisuutta hoitaa asiaansa henkilökohtaisesti vastaavan ulosottomiehen kanssa samalla tavoin kuin tänä päivänä.

Jos täytäntöönpano kaikesta vastustuksesta huolimatta jaetaan, perustäytäntöönpanoa ei kannata keskittää, vaan tarkoituksenmukaisempaa on, että perustäytäntöönpanoa on alueilla kaikissa toimipaikoissa.